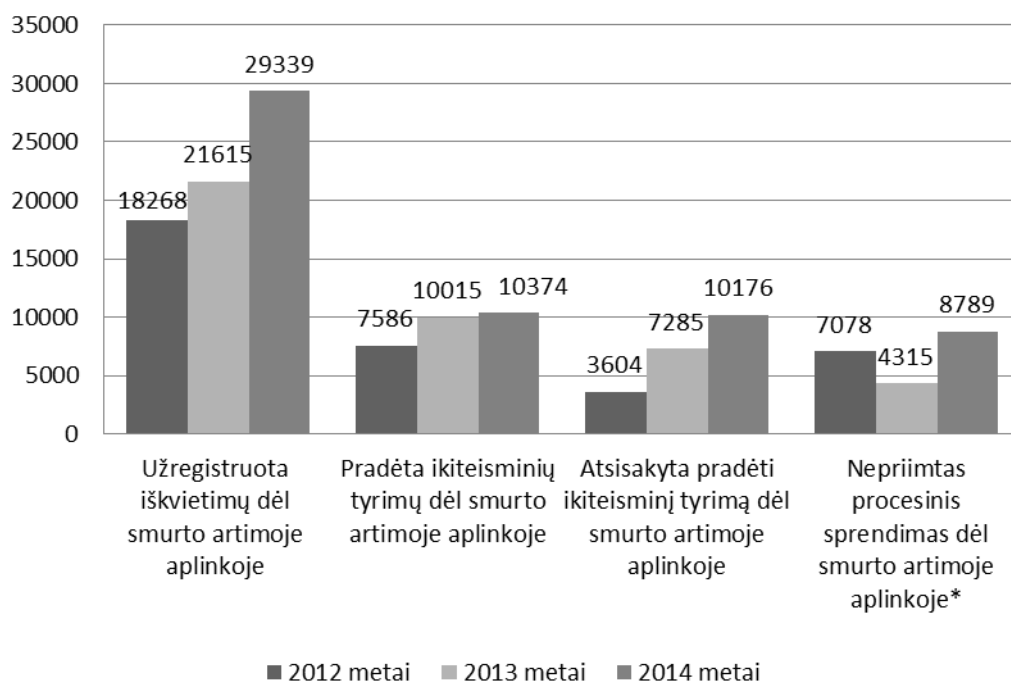

NUSIKALTIMŲ IR KITŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ PREVENCIJOS PROJEKTŲ (PROGRAMŲ) KONKURSO DALYVIŲ PARAIŠKA

- 1. Projekto pavadinimas:** Ukmergės rajono smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nukentėjusiems asmenims 2016-2020 metų programa. Programa buvo patvirtinta Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2016-01-28 d. sprendimu Nr. 7-13.
- 2. Informacija apie tai, kokiai paskelbtai konkurso temai skirtas projektas:** „Smurto prevencija. Bendruomenės atsakingumo didinimas kovojant su smurtu“ ir atitinka šiuos punktus:
  1. tikslinės konkrečios socialinės reklamos projektai, kuriais siekiama šviesti visuomenę, skatinti veikti, padėti kitiems, taisyti savo pačių elgesį;
  2. projektai (programos), skatinantys (skatinančios) visuomenės gebėjimą atpažinti smurtą ir jį suvaldyti;
  3. patyčių prevencijos, socialinių įgūdžių ugdymo projektai (programos);
- 3. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas, banko sąskaita:** Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Deltuvos g. 19, 20107 Ukmergė, tel. 8340 46526, el.p. ursvsb@gmail.com, Šiaulių bankas, atsisk. sąskaita: LT157182400002130209.
- 4. Informacija apie projektą:**
  - 4.1 Esamos situacijos (problemos) analizė:**

Smurto artimoje aplinkoje mastą rodo statistinė informacija. Kaip skelbia Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, 2014 metais užregistruota 29,3 tūkst. iškvietimų dėl smurto artimoje aplinkoje, pradėta daugiau nei 10 tūkst. ikiteisminių tyrimų (1 pav.). Didžioji dalis smurtą patyrusių asmenų – moterys (80,2 procentai), vyrai sudarė 13,1 procentų, vaikai – 6,7 procentus nukentėjusiųjų.

1 pav. Registruoti iškvietimai dėl smurto artimoje aplinkoje 2012-01-01/2014-12-31.

Smurto artimoje aplinkoje, ypač šeimoje, klausimas svarstomas jau ne pirmą dešimtmetį. Duomenys, statistika (Lietuvoje kasmet žūsta apie 20 moterų) rodo, jog Lietuvoje smurto problema yra ganėtinai gili, įsisenėjusi bei reikalaujanti tinkamo sprendimo. Nevyriausybinių organizacijų ir kitos institucijos („Moterų veiklos inovacijų centras“, Europos Parlamentas ir kt.) atliko tyrimus, apklausas, kurių metu gauti duomenys (pvz.: smurtaujama kas trečioje šeimoje; 63,3 proc. Lietuvos moterų patyrė savo partnerių smurtą; Lietuva pagal smurto atvejų skaičių pirmauja visoje Europoje) dar labiau pabrėžė smurto pasireiškimo faktą, jo mastą ir pobūdį. Kovai su smurtu Lietuvos Respublikos Seimas 2011 m.

gegužės 26 d. priėmė Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą (toliau – ANSAAĮ), kuris įsigaliojo dar tų pačių metų gruodžio 15 dieną. Tai visiškai naujas ir atskiras įstatymas, skirtas reguliuoti ypatingus teisinius santykius, atsirandančius pasireiškus smurtui tarp artimųjų.

Įsigaliojus Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymui, policijos pareigūnai, susidurdami su smurto artimoje aplinkoje atvejais, pastebi, kad baudžiamosios atsakomybės taikymas ne visada nutraukia smurtinius veiksmus. Dažnai pareigūnams tenka ne po kartą vykti į tas pačias šeimas, kuriuose pasitaiko smurto atvejų. Girti vyrai žaloja ne tik savo žmonas, sugyventines, bet ir vaikus. Jokie įstatymai nesustabdo nei girtuokliaujančių, nei smurtaujančių asmenų. Tenka konstatuoti, kad daugėja atvejų, kai už smurtą artimoje aplinkoje jau teisti asmenys smurtauja pakartotinai. Policija teigia, kad smurto artimoje aplinkoje atvejai ir saugumo šeimoje klausimai išlieka itin aktualūs, ir pabrėžia, kad kiekvienam potencialiam smurtautojui pravartu susimąstyti, susipažinti su smurtinio elgesio neigiamomis pasekmėmis, kurios skaudžiai atsiliepia ne tik konkrečiam asmeniui, dėl kurio smurtaujama, bet ir daro didžiulę žalą tokioje aplinkoje augantiems vaikams. Jie ne tik tampa smurto aukomis, bet, augdami smurtaujančiose šeimose, pradeda galvoti, kad smurtas yra natūralus veiksmas tikslui pasiekti.

Situacija Ukmergės rajone: Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Ukmergės rajono policijos komisariato duomenimis, 2012-2014 m. buvo pradėti 474 ikiteisminiai tyrimai dėl smurto, 379 iš jų perduoti teisminiam nagrinėjimui.

2015 m. duomenimis smurto artimoje aplinkoje registruota atvejų – 101.

4.2 Tikslas: Programos tikslas – Ukmergės rajono lygiu mažinti smurto artimoje aplinkoje apraiškas.

4.3 Uždaviniai:

4.3.1 šviesti visuomenę smurto artimoje aplinkoje prevencijos klausimais, mokyti atpažinti smurto apraiškas;

4.3.2 tobulinti savivaldybių institucijų darbuotojų, kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo smurtą patyrusiems asmenims srityse, profesinę kompetenciją;

4.3.3 tobulinti paslaugų teikimo smurtą patyrusiems asmenims ir jų šeimos nariams sistemą, gerinti paslaugų kokybę, prieinamumą;

4.3.4 Skatinti kurtis nevyriausybinės organizacijas Ukmergės rajone, dirbančias smurto prevencijos srityje.

4.4 Priemonės:

Uždaviniai	Priemonės	Vertinimo kriterijus	Atsakingi vykdytojai
1. Šviesti visuomenę smurto artimoje aplinkoje prevencijos klausimais, mokyti atpažinti smurto apraiškas	1.1. Surengtų informacinių renginių skaičius visuomenei	2/metus	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
2. Tobulinti savivaldybių institucijų darbuotojų, kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo smurtą patyrusiems asmenims srityse, profesinę kompetenciją	2.1. apmokytų savivaldybių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, teikiančių pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, darbuotojų skaičius	50/ metus	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
	2.2. apmokytų pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų skaičius	100/metus	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

Uždaviniai	Priemonės	Vertinimo kriterijus	Atsakingi vykdytojai
3. Tobulinti paslaugų teikimo smurtą patyrusiems asmenims ir jų šeimos nariams sistemą, gerinti paslaugų kokybę, prieinamumą.	3.1. asmenų, dalyvavusių smurtinio elgesio keitimo programose, skaičius	40/metus	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
	3.2. smurtą artimoje aplinkoje patyrę asmenys, gavę pagalbą (visų asmenų, patyrusių smurtą, procentais)	70%/kas met	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras
4. Skatinti kurtis nevyriausybinės organizacijas Ukmergės rajone, dirbančias smurto prevencijos srityje.	4.1. nevyriausybinių organizacijų, teikiančių pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, skaičiaus didėjimas	3/per metus	Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

4.5 Vykdytojų trukmė, tęstinumas: Programa pradėta vykdyti 2016 m. sausio mėn. programa planuojama vykdyti iki 2020 m.

4.6 Vykdytojai: Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras

4.7 Dalyviai (tikslinė grupė): Asmenys, teismo sprendimu įpareigoti dalyvauti smurtinį elgesį keičiančioje programoje.

4.8 Vykdytojų vieta: Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, Deltuvos g. 19, Ukmergė.

4.9 partneriai, rėmėjai:

Policija, Prokuratūra

- 1.Įvykio analizė ir informacijos pateikimas koordinatoriui (po registruoto įvykio)
- 2.Prokuratūros atstovai įvertina smurto prevencijos priemonės skyrimo tikslumą.

Probacijos tarnyba

- 1.Teismo sprendimų dėl asmenų, kuriems teismo sprendimu skirti kursai vykdomas, kontrolė, priežiūra.

Seniūnijų (kaimo bendruomenės), NVO

- 1.Informacijos pateikimas koordinatoriui, šeimų analizė, rizikos įvertinimas, individualus soc. darbuotojo darbas su šeima.
- 2.Pirminė smurto prevencija
- 3.Šeimos ar asmens nukreipimas pas koordinatorių.

Nestacionarių socialinių paslaugų centras (mieste), NVO

- 1.Informacijos pateikimas koordinatoriui, šeimų analizė, rizikos įvertinimas, individualus soc. darbuotojo darbas su šeima.
- 2.Pirminė smurto prevencija
- 3.Šeimos ar asmens nukreipimas pas koordinatorių.

Programą finansuoja Ukmergės rajono savivaldybė.

4.10 Programos sąmata – 15000 Eur kasmet.

4.11 Rezultatai:

Programa susideda iš 2 individualių užsiėmimų ir 24 grupinių susitikimų. Užsiėmimai vyksta 1 k. per sav. po 2 val. Per 2016 m. buvo sudarytos 2 grupės, programos mokymus vedė 4 asmenys (2 psichologės, 1 pedagogas, 1 buvęs pareigūnas)

Uždaviniai	Priemonės	Vertinimo kriterijus	Pasiekti rezultatai per 2016 m.
1. Šviesti visuomenę smurto artimoje aplinkoje prevencijos klausimais, mokyti atpažinti smurto apraiškas	1.1. Surengtų informacinių renginių skaičius visuomenei	2/metus	Per 2016 m. buvo surengtos 2 viešos diskusijos apie smurto artimoje aplinkoje programą bei jos priemonių planą.
2. Tobulinti savivaldybių institucijų darbuotojų, kitų asmenų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo smurtą patyrusiems asmenims srityse, profesinę kompetenciją	2.1. apmokytų savivaldybių institucijų, nevyriausybinių organizacijų, teikiančių pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, darbuotojų skaičius	50/ metus	Per 2016 m. aplankytos visos rajono seniūnijos. Seniūnijų specialistams ir bendruomenės nariams pristatyta programos priemonės. Iš viso dalyvavo 100 bendruomenės narių.
	2.2. apmokytų pedagogų ir švietimo pagalbos specialistų skaičius	100/metus	Socialiniams darbuotojams, socialiniams pedagogams, kitiems specialistams, teikiantiems pagalbą žmogui vyko mokymai apie smurto atpažinimą supervizijų metu. Dalyvavo 105 asmenys.
3. Tobulinti paslaugų teikimo smurtą patyrusiems asmenims ir jų šeimos nariams sistemą, gerinti paslaugų kokybę, prieinamumą.	3.1. asmenų, dalyvavusių smurtinio elgesio keitimo programose, skaičius	40/metus	Gautų nukreipimų skaičius per 2016 m. – 39, per 2016 m. 6 mėn. kursus baigė 38 asmenys, 1 asmuo iškrito iš programos ir atlieka bausmę.
	3.2. smurtą artimoje aplinkoje patyrę asmenys, gavę pagalbą (visų asmenų, patyrusių smurtą, procentais)	70%/kas met	Nuo 2016 m. 09 mėn. yra dirbamas aktyvus darbas su smurto aukomis, be tik nuteistaisiais. Kiekvieną kartą, gavus PK informaciją apie registruotą smurtą per 48 val. vykstama į smurto aukos namus ir aukai siūloma pagalba. Nuo 2016-09 mėn. apsilankyta asmenų namuose 25 kartus, aukoms suteikta informacija.
4. Skatinti kurtis nevyriausybinės organizacijas Ukmergės rajone, dirbančias smurto prevencijos srityje.	4.1. nevyriausybinių organizacijų, teikiančių pagalbą smurtą artimoje aplinkoje patyrusiems asmenims, skaičiaus didėjimas	3/per metus	Lankantis seniūnijose buvo kalbama apie bendruomenės nepakantumą smurtui ir siekiama, kad pačios bendruomenės būtų nepakančios šiai problemai.

4.12 Kita svarbi, su projektu susijusi informacija:

Nuo 2016 m. rugsėjo mėn. buvo suburta mobili pagalbos grupė, vykstanti į gautų pranešimų apie smurtą vietas. Trumpa charakteristika apie gautus pranešimus:

Smurto pranešimai pagal seniūnijas - 25 pranešimai.	Prieš ką buvo panaudotas smurtas?	Girtumas	Socialinis portretas
Žemaitkiemio seniūnija – 1 Taujėnų seniūnija – 1 Pivonijos seniūnija – 1 Šešuolių seniūnija – 1 Lyduokių seniūnija – 1 Vidiškių seniūnija – 1 Deltuvos seniūnija – 2 Siesikų seniūnija – 2 Ukmergės seniūnija – 15	Prieš tetą – 1 Prieš sūnų – 1 Pamotė prieš įsūnį – 1 Prieš patėvį – 1 Prieš tėvą – 1 Prieš motiną – 1 Prieš brolių – 4 Prieš žmoną - 15	3 – vartojo smurtą būdami blaivūs 22 – neblaivūs.	Smurtautojas – vyras, darbingo amžiaus, 70 proc. dirbantys, gyvenantys mieste, vartojantis alkoholį.

5. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų):

Mūsų vykdytas projektas pilnai atitinka Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punktus:

24.1 Programa yra skirta nusikalstamų veiklų ir kitų teisės pažeidimų skaičiui mažinti – Programą lankė asmenys, nuteisti už smurto artimoje aplinkoje pažeidimus ir mokėsi naujų, demokratinių, laisvės, pagarba ir pasitikėjimu pagrįstų santykių kūrimo šeimose.

24.2 Ukmergės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras, kaip projekto iniciatorius ir rengėjas, 2017 m. pradžioje atliko 38 asmenų, kurie buvo anonimiškai apklausti apie programos vertę – 35 atsakė, jog jie jau dabar sprendžia savo šeimose iškilusias problemas be smurto, 3 asmenys atsakė, jog programa po 6 mėn. leido „pasaulį matyti kitomis spalvomis“.

24.3 Projektas vykdomas kartu su partneriais - Policija, Prokuratūra, Probacijos tarnyba seniūnijomis, NVO, Nestacionarių socialinių paslaugų centru.

24.4 Mūsų pavyzdžiu naudojasi ir kitos savivaldybės. Nuo 2017 m. tokia pati programa pradėta įgyvendinti Šalčininkų mieste.

24.5 Programa yra novatoriška, nauja, Lietuvoje nėra informacijos, kad būtų dirbama šiuo metodu.

Direktorė

Vaida Puodžiūnienė